

Trivizier

Te veel Zvw
betaald?

Vergoeding
gecombineerd
reizen geregeld

Aanstellings-
premies 2026

VBM Belasting-
service helpt!

Wat gaat het ruimtedomein voor ons betekenen?

IN DEZE TRIVIZIER

- 4 Korte berichten
- 5 Debies visie
- 8 Advertentie
- 10 Medezeggenschap
- 11 ISK Harskamp
- 14 Aanstellingspremies 2026
- 21 Column
- 23 Overleg COMMIT
- 26 Memo
- 28 Quiz
- 29 Familieberichten
- 30 Verenigingsnieuws
- 31 Puzzel
- 32 Wat doet uw bond?

Verschijnt 9 maal per jaar.

ISSN 0925-6237.

Te controleren minimale oplage: 23.000 (print) + 900 (digitaal) exemplaren

REDACTIE

Peter Visser en Daphne de Vos
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS

Jacques van Hulsen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel,
Haico Wissink en Erik Westermeijer

VORMGEVING

Samira Ay

DRUK

Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN

Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten
€ 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP

Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER

Dit is de online nieuwsbrief van de VBM.
Meldt u aan via onze website:
www.vbm.info

BEZOEKADRESSEN

VBM DEN HAAG

Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER

Havengebouw
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES

Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON

■ 070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
*06 54 66 61 56

Te veel betaalde Zvw?

Het is mogelijk dat militairen te veel bijdrage Zvw betalen in het jaar dat ze met UGM gaan. Hoe zit dat?

| Lees verder op pagina 6

Gecombineerd reizen

De tegemoetkoming voor woon-werkverkeer bij combinaties van eigen vervoer met openbaar vervoer, is geregeld.

| Lees verder op pagina 7

Wordt belastinginvuller!

Heb jij gevoel voor cijfers en interesse in fiscale zaken en vind je het leuk om anderen te helpen?

| Lees verder op pagina 9

VGB in gevaar?

Een partner kan problemen opleveren voor de afgifte of het behoud van een verklaring van geen bezwaar (VGB).

| Lees verder op pagina 12

VBM Belastingservice helpt!

(Bijna) niemand ontkomt eraan: de blauwe envelop. Als lid van de VBM kun je gebruikmaken van de Belastingservice.

| Lees verder op pagina 16

Defensie en het ruimtedomein

Elke militair krijgt te maken met het ruimtedomein. Trivizier sprak hierover met luitenant-kolonel Wijnja van het DSSC.

| Lees verder op pagina 18

Hondengeleiders DBBO

DBBO gaat de bewaking en beveiliging van patrouillegebieden Leeuwarden en Eindhoven/Oirschot anders inrichten.

| Lees verder op pagina 22

'Dit zijn geen incidenten'

Vertegenwoordigers uit alle hoeken van de veiligheidssector waren op 16 oktober aanwezig bij een politiek debat.

| Lees verder op pagina 24

Ik ben LTZ2OC b.d. Eric van Bommel (63) en ik ben sinds 2024 juridisch adviseur bij de VBM.

Waarom bent u na uw loopbaan bij de marine juridisch adviseur bij de VBM geworden?

Toen de tijd van varen voor mij voorbij was, heb ik op de wal nog diverse functies uitgevoerd. Mijn laatste functie was bij P&O CZSK als P&O adviseur LCF-eenheden en wal-organisatie. In die functie had ik te maken met militaire collega's die werden uitgenodigd voor een hoor- en adviescommissie. Ik zat dan weliswaar aan de andere zijde, maar het gaf mij wel het inzicht om na het beëindigen van mijn werkzame periode, ondersteuning als juridisch adviseur te willen bieden vanuit de VBM.

Daarnaast zit u in de adviesgroep postactieven (AGPA). Zijn jullie druk met het nieuwe pensioenstelsel?

Ja, er zijn al stevige mijlpalen gezet richting januari 2027. We zijn als adviesgroep eigenlijk de ogen en oren van het Dagelijks Bestuur van de VBM op de 'werkvloer'. We kunnen dus punten aanleveren betreffende wat er leeft richting het nieuwe stelsel of wat gaat knijpen. Zoals bekend blijft het moeilijk jongere collega's hiervoor te interesseren, want ze zitten in een levensfase die hun volle aandacht opeist. Pensioen is nog ver weg in hun beleving.

Wat zijn uw hobby's?

Naast lezen, fietsen of lekker op terras vertoeven, probeer ik mij te verdiepen in de maritieme geschiedenis.

WEBSITE

WWW.VBM.INFO

Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN

ALGEMEEN

VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSERVICE

BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK

IBB@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/

ADRESWIJZIGINGEN

LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE

REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA

[X.COM/MIJNVBM](https://x.com/MIJNVBM)

WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM

WWW.LINKEDIN.COM/COMPANY/MIJNVBM

WWW.VBM.INFO

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

VERANTWOORDINGSORGAAN ABP GEEFT POSITIEF ADVIES OVER INVAARBESLUIT

Het verantwoordingsorgaan van het ABP, bestaande uit vertegenwoordigers van werknemers, pensioengerechtigden en werkgevers, heeft met grote meerderheid een positief advies gegeven over het voorgenomen invaarbesluit van de pensioenen. Dit is het besluit van het ABP-bestuur om over te gaan naar het vernieuwde pensioenstelsel.

Hiermee is een belangrijke stap gezet voor het ABP om op 1 januari 2027 te kunnen overgaan.

Volgens Aldert Jonkman, voorzitter van het Verantwoordingsorgaan van het ABP, was het een intensief proces om tot een gefundeerd advies te komen: “In de afgelopen periode heeft het bestuur van het ABP ons diepgaand geïnformeerd over mogelijkheden en in acht te nemen randvoorwaarden bij de voorgenomen transitie. We hebben kritisch gekeken of de belangen van alle deelnemers zorgvuldig zijn gewogen en het voorgenomen invaarbesluit evenwichtig is voor het collectief. Als verantwoordingsorgaan zijn we met grote meerderheid tot de conclusie gekomen dat dit inderdaad het geval is en hebben we een positief advies uitgebracht.”

Het algemeen bestuur van het ABP neemt in november een definitief besluit over de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling. Deelnemers en werkgevers zullen na het definitieve besluit stap voor stap worden geïnformeerd over wat de overgang naar de vernieuwde pensioenregeling voor hen betekent.

VBM ZOEKT VRIJWILLIGERS VOOR NAZORG

Wanneer een lid van de VBM komt te overlijden, staat de vereniging klaar om de nabestaanden desgewenst te ondersteunen. Hiervoor beschikt de VBM over een netwerk van betrokken vrijwilligers, de zogenaamde nazorgmedewerkers. Bij actief dienende leden gebeurt dit in nauw overleg met de Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk van Defensie. Afhankelijk van de wensen kan de hulp bestaan uit ondersteuning bij de afhandeling van formele en administratieve zaken. Ook kan er een rouwboekje verzorgd worden namens de VBM.

Ook in andere situaties, zoals bij ernstige ziekte of hoge leeftijd, waarin een lid (deels) niet meer in staat is zijn of haar eigen zaken te regelen, kan een nazorgmedewerker ondersteuning bieden aan het lid zelf of aan de familie.

Het team van nazorgmedewerkers kan versterking gebruiken! Bent u geïnteresseerd in deze zeer gewaardeerde vrijwilligersfunctie? Neem dan contact op met Jean Debie. Hij is te bereiken via tel.nr. 070 3155111 of per mail: j.debie@mijnvbm.nl.

VERKIEZINGSDATA MEDEZEGGENSCHAP

CZSK

MHK ABNL	18 november
DHDR	4 december
KWNL	11 december
ASEC	16 december
2MCG	17 december

CLAS

12 Infbat 41	17 november
Pagnbat	25 november
Afd. Inkoop	26 november
Matlogco	
301BB KNR	1 december
101	19 december
Geniebataljon	

CLRS

GLR	13 december
-----	-------------

KMar

OTC (tussentijdse verkiezingen)	8 t/m 12 december
---------------------------------------	----------------------

DOSCO

CEAG	10 t/m 14 december
IMG	1 december
Kernstaf/Staf	12 december
DOSCO	
IDR	5 t/m 19 december

COMMIT

COMMIT Inkoop	10 december
------------------	-------------

Jean Debie

Wie helpt de hulpverlener?

Onlangs organiseerde de Coalitie voor Veiligheid (CvV), in samenwerking met de gemeente Gouda – in de persoon van de burgemeester Pieter Verhoeve – een politiek debat. De CvV is het samenwerkingsverband van vakbonden bij Defensie, Politie, Justitie, Brandweer en Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's). Onderwerp van het debat was geweld tegen het uniform en de bredere maatschappelijke impact daarvan. Het centrale thema 'Wie helpt de hulpverlener?'

Medewerkers in de publieke sector – onder meer BOA's zoals boswachters, NS-personeel en leden van de gemeentelijke handhaving, maar ook personeel van de Koninklijke Marechaussee, politieambtenaren, brandweervrijwilligers en personeel werkzaam in het gevangeniswezen, Openbaar Ministerie en rechtelijke macht – worden in hun werk geconfronteerd met toenemende agressie en geweld.

Een aantal aanwezige ervaringsdeskundigen gaf tijdens het debat voorbeelden hiervan uit de praktijk. Dit waren onder andere een BOA bij de NS, een sectiecommandant van de Mobiele Eenheid en een brandweervrijwilliger. Zij spraken over actuele thema's zoals rellen bij demonstraties, nieuwjaarsgeweld en vuurwerk en verwarde personen.

Het doel van de debat was, om dit thema

in de politieke aandacht te houden, omdat de impact van geweld op de hulpverlener en zijn naasten vergaande gevolgen heeft. Vanuit de politiek namen deel: Hanneke van der Werf (D66), Stefan Mastenbroek (CDA), Songül Mutluer (GL-PvdA), Nico Drost (ChristenUnie), Ingrid Michon-Derkzen (VVD) en Joost van der Sluis (SP).

Een brandweervrijwilliger beschreef de situatie waarin een vreugdevuur zodanig groot werd, dat gevaar ontstond voor de omgeving. De brandweer trachtte voor de veiligheid het vuur te blussen maar werd vervolgens door een groep jongeren bestookt met vuurwerk. Een gesprek dat brandweervrijwilligers een dag later met diezelfde jongeren voerden, bracht hen tot het besef van het gevaar dat zij hadden veroorzaakt voor de mens in dit uniform. Haar oproep was: geef de hulpverlener een gezicht, waardoor er mogelijk begrip ontstaat dat er een mens in dat uniform staat, die je niet moet verwonden.

Een BOA van de NS beschreef hoe reizigers in de trein en op het perron vaak verbaal en fysiek geweld tegen hen gebruiken, waarbij zij niet in de gelegenheid zijn om de identiteit van deze geweldpleger te achterhalen. Ze hebben namelijk geen bevoegdheid om in de systemen van de politie de identiteit te achterhalen. Het duurt vaak lang voordat de politie ter plaatste kan komen.

Zij kunnen zich eigenlijk alleen verbaal beschermen tegen geweldplegers.

Een sectiecommandant van de Mobiele Eenheid beschreef de penibele situaties waarin ME'ers terechtkomen bij rellen en demonstraties waarbij extreem veel geweld tegen hen wordt gebruikt. Hierdoor ontstaan schietwaardige situaties, die je als ME'er juist wilt voorkomen. Een non-lethal wapen zou hierin de oplossing kunnen brengen, wanneer de waterwerper, de politiehonden en traangas niet meer voldoende zijn om het geweld van de relshoppers te stoppen.

Na deze indrukwekkende verhalen veroordeelden de verschillende politici het geweld tegen deze 'uniformen' die in de frontlinie staan en die onze samenleving veilig moeten houden. Maar oplossingen voor de geschetste knelpunten zijn niet gemakkelijk door de politici te vinden. De CvV pleit voor een vervolg van de Taskforce 'Onze hulpverlener veilig', waarbij de Taskforce oplossingen voor de ervaren knelpunten voorlegt aan de politiek. Onze hulpverleners hebben ook naasten die graag zien dat zij na hun werkzaamheden gezond thuiskomen!

Jean Debie, tevens voorzitter van de CvV
j.debie@mijnvbm.nl

(Zie ook pagina 24 van deze Trivizier.)

Te veel betaalde Zvw bij ingaan UGM?

Het is mogelijk dat militairen te veel bijdrage Zvw betalen in het jaar dat ze met UGM gaan. Hoe zit dat en wat kun je eraan doen? Luminita Ligtenberg van de VBM Belastingservice geeft uitleg en achtergrondinformatie.

Militairen in actieve dienst, alsmede de militairen met buitengewoon verlof met behoud van militaire inkomsten, zijn verzekerd voor de AOW, de Anw en de Wlz, maar niet voor de Zorgverzekeringswet (Zvw). Defensie regelt hun ziektekosten. Militairen in actieve dienst hoeven zich dus niet te verzekeren voor hun ziektekosten. Ze betalen ook geen bijdrage Zvw.

Deze uitzondering geldt niet voor de gezinsleden van de militairen. Zij dienen zich wel te verzekeren en, indien ze een eigen inkomen hebben, een bijdrage Zvw te betalen.

Actief-dienende militairen die naast Defensie nog een andere werkgever hebben of andere inkomsten genieten (zoals winst, resultaat uit overige werkzaamheden of periodieke uitkeringen), zijn voor deze inkomsten eveneens niet verzekeringsplichtig voor de Zvw.

Alle overige ingezetenen van Nederland dienen zich te verzekeren voor de Zvw en afhankelijk van de soort inkomsten die ze genieten, dienen ze een bijdrage Zvw te betalen.

Meestal betalen de werkgever of de uitkeringsinstantie de zogenoemde werkgeversheffing Zvw voor degenen die loon of een uitkering ontvangen.

De werkgeversheffing Zvw van 6,51% (wordt 6,10% in 2026) wordt berekend tot een maximum inkomen van € 75.864 (wordt € 79.412 in 2026).

Degenen die andere soorten inkomsten (zoals winst) genieten, dienen zelf de inkomstenafhankelijke bijdrage Zvw van 5,26% (wordt 4,85% in 2026) te betalen tot het maximum inkomen.

Indien gedurende een kalenderjaar de arbeidssituatie verandert, zoals bij een militair die met UGM gaat, bestaat de kans dat er te veel bijdrage Zvw wordt betaald.

De actief-dienende militair moet zich dan, vanaf het moment dat hij met UGM gaat, verzekeren zoals elke andere Nederlander. Vanaf dat moment wordt de werkgeversheffing Zvw berekend en ingehouden op de UGM-uitkering en/of eventuele andere inkomsten. Maar deze bijdrage Zvw wordt inkomstenafhankelijk (dus niet tijdsevenredig) berekend. Derhalve wordt er

vaak geen rekening gehouden met het feit dat een ex-actief-dienende militair slechts een deel van het jaar verplicht Zvw verzekerd was.

Wat te doen bij te veel ingehouden / betaalde bijdrage Zvw?

Normaliter stelt de Belastingdienst vast of er bij een belastingplichtige in een kalenderjaar te veel bijdrage Zvw is ingehouden. De fiscus laat dan per brief weten wat er te veel ingehouden is en de restitutie vindt plaats in de maand juli van het volgende kalenderjaar.

Let op! Een teruggaaf van minder dan € 18 betaalt de Belastingdienst niet uit.

Wie geen bericht over de teruggaaf bijdrage Zvw heeft ontvangen, kan dat zelf berekenen en terugvragen. Op de site van de Belastingdienst staat een 'hulpmiddel teruggaaf bijdrage Zvw'. Heeft men te veel betaald, dan kan men het formulier 'Verzoek teruggaaf bijdrage Zvw' invullen en (samen met alle jaaropgaven) opsturen naar:

**Belastingdienst / kantoor Utrecht
Afdeling TBZ
Postbus 18500
3501 CM UTRECHT**

Komt u er niet uit? Neem dan contact op met de belastingsservice van de VBM (belastingsservice@mijnvbm.nl of bel 070 3155111).

AOW = Algemene Ouderdomswet

Anw = Algemene nabestaandenwet

Wlz = Wet langdurige zorg

Zvw = Zorgverzekeringswet

Afspraken gemaakt over vergoeding gecombineerd reizen

Militairen en burgerpersoneel zijn werkzaam op veel verschillende locaties in het land, waarvan een fors aantal soms lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Een veel gehoorde klacht van vakbondsleden was dan ook, dat de tegemoetkoming voor woon-werkverkeer niet voorzorg in een combinatie van eigen vervoer en openbaar vervoer. Je moest of met eigen vervoer reizen, of met openbaar vervoer. (Wel kun je, tot een bepaald maximum, kilometers van en naar het oV-station of halte uitruilen.)

Daarom hebben de vakbonden en Defensie in het Arbeidsvoorwaardenakkoord 2025-2026 afgesproken om een tegemoetkoming voor gecombineerd reizen mogelijk te maken.

Bij de concrete invulling van deze afspraak gaf Defensie aan dat het niet de bedoeling mag zijn, dat wie een klein stukje van zijn reis met het openbaar vervoer reist, een volledige NS-business card zou krijgen. Dit levert niet alleen dubbele kosten op, maar ook de Belastingdienst komt dan om de hoek kijken. Defensie stelde als randvoorwaarde voor de gecombineerde vergoeding voor dat maximaal 50% van de

totale afstand wordt afgelegd met eigen vervoer.

De bonden zijn, net als Defensie, tegen misbruik van de regeling. De afspraak in het Arbeidsvoorwaardenakkoord is niet dat iemand bijna de gehele kilometervergoeding krijgt plus een volledige NS-business card.

Na enige discussie kwam Defensie tijdens het overleg op 14 oktober met het voorstel dat maximaal 60% van de reis afgelegd mag worden met eigen vervoer. Dus minstens 40% met het OV. Een meerderheid van de bonden ging hiermee akkoord.

Defensie heeft aangegeven dit per 1 november 2025 te kunnen invoeren.

**Op
Groen**

Jij doet je ding

Wij de verzekering. En door!

Bij OpGroen regel je al je verzekeringen op één plek, van reis- tot autoverzekering. Omdat we samenwerken met meerdere verzekeraars, ben je niet gebonden aan één partij. Jij kiest wat bij je past. Alles onder één dak, wel zo overzichtelijk.

Voor jou, door VBM en OpGroen

Scan de QR-code of ga
naar opgroen.nl/vbm

Word Belastinginvuller bij de VBM!

HELP LEDEN EN VERDIEN EEN MOOIE VERGOEDING

Heb jij gevoel voor cijfers en interesse in fiscale zaken en vind je het leuk om anderen te helpen? Of ken je iemand voor wie dit geldt – je partner, een ex-collega of familielid? De VBM belastingsservice is op zoek naar nieuwe teamleden!

*De VBM – betrokken, zeker en deskundig
– ook bij de belastingaangifte!*

Wat ga je doen?

Als belastinginvuller help je in de periode maart-april leden van de VBM (en eventuele partners) op diverse locaties en vanuit huis met het correct en tijdig invullen van hun belastingaangifte(n). Je levert hiermee niet alleen een praktische dienst, maar biedt ook rust en zekerheid aan mensen.

Wat bieden wij jou?

- Een leuke en dankbare vrijwilligersfunctie
- Een passende vergoeding voor je inzet
- Training en ondersteuning waar nodig
- Contact met andere betrokken en sociale vrijwilligers

Wie zoeken we?

We zoeken VBM-leden, hun partners of familieleden die:

- Basiskennis hebben van belastingzaken
- Betrouwbaar, zorgvuldig en sociaal zijn
- Graag iets willen betekenen voor anderen
- Minstens 1 dag per week beschikbaar zijn in de periode maart en april.

Interesse?

Wil jij je nuttig maken, je fiscale kennis inzetten en daar ook nog een vergoeding voor ontvangen? Meld je dan aan als belastinginvuller bij de VBM! Neem contact op met penningmeester Luminita Ligtenberg: belastingsservice@mijnvbm.nl, 070 3155103, dan bespreken we graag de mogelijkheden.

Binnen een organisatie, zo ook binnen die van jou, zul je vaak merken dat je voor verschillende problemen (uitdagingen) komt te staan. Dit kunnen interne alsook externe uitdagingen zijn. De organisatie komt dan voor lastige beleidskeuzes te staan. Wanneer zo'n keuze leidt tot bijvoorbeeld structuurwijzigingen, veranderingen van functie of rol, of het herzien van processen, kan dit betekenen dat een reorganisatie gewenst is.

Tekst: **Haico Wissink**

De 'IST op orde', waarom eigenlijk?

Een reorganisatie is een proces waarbij een organisatie significante en doelbewuste veranderingen doorvoert in de structuur, de processen, functies of werkwijzen, de rollen en/of verantwoordelijkheden, met als doel efficiënter te werken, kosten te besparen of beter in te spelen op veranderingen (in de wereld om ons heen).

Een reorganisatie moet een strategische (weloverwogen) stap zijn om de efficiëntie en de effectiviteit van een organisatie te verbeteren en begint altijd met een analyse van de problemen/uitdagingen (onderzoeksfase), gevolgd door het opstellen van een Beleidsvoornemen (BV). Daarna volgt een reorganisatieplan met daarin de doelen en keuzes. Dit kan bijvoorbeeld zijn: het samenvoegen van afdelingen, of het laten verdwijnen hiervan. Werknemers moeten geïnformeerd worden en er moet zorgvuldig te werk worden gegaan, waarbij bij burgermedewerkers binnen Defensie het afspiegelingsbeginsel wordt toegepast om te bepalen wie eventueel boventallig wordt. In de huidige groeifase is er van boventalligheid uiteraard veel minder sprake dan in jaren van krimp, maar voor personeel dat boventallig mocht worden, geldt nog steeds het Sociaal Beleidskader (SBK).

Bij elke reorganisatie is een goede voorbereiding essentieel. Ontbreekt een goede voorbereiding, dan loopt men kans op vertraging. Een goede voorbereiding vergroot de kans op een goed advies van de medezeggenschap en de centrales van overheidspersoneel bij Defensie (de vakbonden).

Zowel de medezeggenschap als de centrales spelen een cruciale rol binnen iedere reorganisatie: ze geven onder andere advies rondom de besluitvorming van de reorganisatie. Het definitieve besluit kan pas genomen worden wanneer dit advies ingewonnen is. Daarom is het verstandig om een reorganisatie goed aan te

lopen en onder andere de IST op orde te brengen.

De 'IST op orde', wat betekent dit dan ...

De term IST-situatie binnen een reorganisatie verwijst naar de huidige situatie van een organisatie, afdeling of proces, vóórdat er veranderingen worden doorgevoerd. Het is als het ware een momentopname van hoe het nu is.

- De bestaande organisatie- of afdelingsstructuur
- De huidige processen, taken en verantwoordelijkheden
- De gebruikte systemen en middelen
- De prestaties zoals ze op dit moment zijn
- Eventuele problemen of knelpunten die men nu ervaart

De IST op orde houden binnen een reorganisatie, betekent dat de huidige processen, systemen en structuren voorlopig blijven functioneren zoals ze nu doen. Er wordt voor gezorgd dat het dagelijkse werk blijft doorgaan, ondanks dat er een reorganisatie op komst is. Tijdens een reorganisatie wil je uiteraard dat zo min mogelijk onrust, onzekerheid of zelfs chaos ontstaat. Als de 'IST' op orde is, kun je veel beter plannen en sturen richting de nieuwe structuur en zorg je voor een soepeler overgang naar de nieuwe situatie.

De nieuwe situatie heet ook wel de SOLL-situatie. In de SOLL-situatie wordt de gewenste (toekomstige) situatie na de reorganisatie omschreven: de nieuwe organisatiestructuur, de veranderde processen of werkwijzen en nieuwe rollen of functieverdelingen. Daarover later meer!

Gevechtsbaan Harskamp heropend

Ooit kroop bijna iedere militair over de uitdagende gevechtsbaan op het Infanterie Schietkamp (ISK) in de Harskamp. Zo'n tien jaar geleden moest de baan echter dicht vanwege veiligheidsproblemen. Verval was het gevolg. Onvoldoende budget en lange procedures stonden een opknappbeurt lange tijd in de weg.

Maar op 9 oktober jongstleden heropende Commandant Landstrijdkrachten luitenant-generaal Jan Swillens de volle-

dig vernieuwde gevechtsbaan. Net als voorheen doet de baan nu weer dienst als een van de belangrijkste militaire trainingslocaties in Nederland. De gevechtsbaan beschikt nu over verstevigde loopgraven en 6 hindernissen. Verder zijn barrières gevormd door staaldraad onder stroom. Ook de greppel met boomstammen en de bunker zijn vernieuwd.

De commandant van het ISK, majoor Marc van Groenestein, benadrukt het belang van de gevechtsbaan: "Hier boot-

sen we het gevecht zo realistisch mogelijk na. Het tijgeren door zand, onder schrikdraad door, terwijl er om je heen explosies klinken en mitrailleurs ratelen, maakt de training uniek."

"De gevechtsbaan vormt onze militairen niet alleen fysiek, maar vooral ook mentaal", zegt generaal Swillens. "Het leert hen omgaan met stress, snel en doeltreffend handelen, vertrouwen op zichzelf en hun team, en doorzetten als het er echt om gaat."

Een partner kan problemen opleveren voor de afgifte of het behoud van een verklaring van geen bezwaar (VGB). Regelmatig krijgen wij hier op onze juridische afdeling vragen over. Het lijkt misschien niet meer van deze tijd, maar dit kan grote gevolgen hebben voor een baan bij Defensie. Van belang is het volgende.

Tekst: **mr. Chantal Pol en mr. Natalie van Os**

VGB in gevaar? Kom dan tijdig bij ons in de lucht!

Als militair heb je een vertrouwensfunctie en daarvoor heb je een VGB nodig. Om die reden wordt een militair voorafgaand aan zijn of haar aanstelling onderworpen aan een veiligheidsonderzoek. Als alles

goed is, wordt de VGB vervolgens aan de betreffende militair afgegeven. Dit is niet eindeloos: na het verstrijken van een termijn van 5 jaar of meer sinds het afgeven van de VGB, kan Defensie weer een veiligheidsonderzoek doen. Dit kan ook wanneer bepaalde feiten of omstandigheden een hernieuwd veiligheidsonderzoek rechtvaardigen. Bij een veiligheidsonderzoek worden ook de gedragingen van de partner van de militair onderzocht. Een persoon met wie de militair een liefdesrelatie heeft, kan invloed hebben op de gedragingen van de betreffende militair. Het is daarom dat de gedragingen van de partner, waaronder de politieke en justitiële antecedenten, minstens 5 jaar voorafgaand aan het veiligheidsonderzoek te achterhalen moeten zijn. Als een militair een relatie heeft met een man/vrouw afkomstig uit een land waarmee de veiligheidsdiensten geen samenwerkingsrelatie hebben, dan kan de MIVD in het kader van het veiligheidsonderzoek dus geen navraag doen naar de politieke en justitiële antecedenten van de partner in het betreffende buitenland. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld geen samenwerkingsrelatie met de inlichtingen- en veiligheidsdienst in Colombia. In dat geval wordt de VGB dus niet afgegeven. Dit is anders als iemand een partner heeft

uit Colombia die al langer dan 5 jaar in Nederland woont, want dan zijn de gedragingen, waaronder de politieke en justitiële antecedenten, van de betrokken partner wel te achterhalen over die periode.

Landen waarmee we geen samenwerkingsrelatie hebben, zijn onder andere – maar niet uitsluitend – Libanon, Syrië, China, Turkije, Marokko, Rusland, Colombia, Venezuela, Nicaragua en Chili.

In de situatie dat iemand een partner heeft, afkomstig uit een land waarmee we geen samenwerkingsrelatie met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hebben, kan de VGB dus worden ingetrokken. Omdat deze VGB nodig is om als militair aangesteld te blijven is dat dus een groot probleem. Voorheen kon hiervoor ontslag volgen. Tegenwoordig is het beleid binnen Defensie dat men ontslag als gevolg van een buitenlandse partner wil voorkomen. Wanneer je onverhoopt in een dergelijke situatie zit, wordt er tegenwoordig bekeken of ze jouw functie van een veiligheidsmachtigingsniveau B naar een veiligheidsmachtigingsniveau C kunnen brengen. Het partnerbeleid geldt namelijk niet voor het veiligheidsmachtigingsniveau C. Op die manier kan de betrokken militair de VGB behouden en kan diegene verder met zijn/haar partner. Het veiligheidsmachtigingsniveau is dan alleen van B naar C gegaan. Zodra zijn/haar politieke en justitiële verleden wel traceerbaar is over een periode van 5 jaar voorafgaand aan het veiligheidsonderzoek (bijvoorbeeld in de situatie dat de partner gedurende een periode van 5 jaar in Nederland woont), dan kan de VGB met veiligheidsniveau B weer teruggevraagd worden.

Sommige functies zijn niet om te zetten van een veiligheidsniveau B naar een veiligheidsniveau C. In dat geval kan gekeken

worden naar maatwerk, mogelijk in de vorm van een andere functie met een veiligheidsmachtigingsniveau C, teneinde ontslag te voorkomen. Er zijn echter ook functies op veiligheidsniveau A. Deze zijn over het algemeen niet om te zetten naar een lager veiligheidsniveau, omdat dit veiligheidsniveau A ziet op functies waarbij toegang wordt verleend tot zeer geheime dan wel staatsgevoelige informatie of systemen. In dat geval ziet de situatie er mogelijk minder rooskleurig uit.

Als een partner nog in het betreffende land zit, waarmee de veiligheidsdiensten geen samenwerkingsrelatie hebben, dan is het zaak om diegene zo snel als mogelijk naar Nederland te halen. Zodra hij/zij namelijk in Nederland is, gaat de termijn van 5 jaar lopen en ná 5 jaar kunnen ze dan zijn/haar justitiële verleden van de afgelopen 5 jaar in Nederland traceren. Als eenmaal die 5 jaar voorbij zijn, loopt de betrokken militair geen risico meer om zijn of haar VGB kwijt te raken dan wel om deze te moeten omzetten naar een lager veiligheidsniveau vanwege puur en alleen het hebben van een buitenlandse partner. En de militair bij wie dit wel al is gebeurd, kan dan weer een VGB met veiligheidsniveau B aanvragen.

Kortom, bezint eer ge begint aan een liefdesrelatie met een vrouw/man afkomstig uit een land waarmee we géén samenwerkingsrelatie hebben. Dit is wel degelijk van invloed op jouw baan bij Defensie en leidde vroeger onherroepelijk tot ontslag.

Let wel, ingevolge de Beleidsregel Veiligheidsonderzoeken 2021 geldt voor iedere militair dat van zijn of haar partner in beginsel de gegevens over een periode van 5 jaar direct voorafgaande aan de aanmelding van betrokkene voor het veiligheidsonderzoek worden beoordeeld.

Mocht je onverhoopt in de situatie terechtkomen waarbij Defensie het voornemen heeft om jouw VGB in te trekken vanwege je relatie met een partner afkomstig uit een land waarmee we geen samenwerkingsrelatie hebben, kom dan tijdig bij ons in de lucht, zodat we jou nader kunnen adviseren en kunnen helpen bij het opstellen van een zienswijze hiertegen. Zo kun je binnen 4 weken (20 werkdagen) een zienswijze geven op het geuite voornemen tot intrekking van de VGB. Pas daarna volgt er een voor bezwaar vatbaar besluit. Daartegen kan dan binnen 6 weken bezwaar worden aangetekend.

Aanstellingspremies en Rijbewijsmaatregel 2026

Defensie en de vakbonden hebben de aanstellingspremies voor het jaar 2026 vastgesteld. Iedere militair die in 2026 in één van de hieronder genoemde functies een aanstelling krijgt, heeft recht op het genoemde bedrag. Het getoonde bedrag is het premiebedrag per jaar.

Uitbetaling van de premie vindt plaats na afronding van de initiële opleiding en dienverplichting. Het is mogelijk een voorschot op een premie te ontvangen. Wijzigingen in de premies in volgende jaren hebben geen invloed op de hoogte van de bedragen: het jaar van aanstelling is bepalend voor de hoogte!

De VBM is eigenlijk geen voorstander van aanstellingspremies. Bij Defensie kennen we aanstellingspremies, behoudpremies, rijbewijsmaatregelen, er worden periodieken extra gegeven als

mensen op een bepaalde functie binnenkomen, enzovoort. Er wordt dus van alles gedaan, maar de VBM ziet liever een integrale benadering. In de praktijk leiden aanstellingspremies veelal tot scheve gezichten bij wie deze niet krijgen. Zo kan het voorkomen dat collega's die al bij Defensie werkten géén aanstellingspremie krijgen terwijl 'spijkerbroeken' hier wel aanspraak op maken. Natuurlijk is iedereen blij met aanwas van buiten de organisatie, maar dit kan als onrechtvaardig worden ervaren.

Desondanks zijn we voor het jaar 2026 akkoord met de aanstellingspremies en rijbewijsmaatregel voor de onderstaande categorieën personeel.

(Onderstaande lijst is onder voorbehoud van typfouten.)

Premie €6.000 per jaar:

CZSK:

1. Ooff TD (SEWACO, Platform, TDV en WDV)
2. MATR TD
3. MATR ODVB
4. KPL ODVB
5. SGT netwerkbeheerder
6. MARN VBD
7. MARN MNT

CLAS:

1. Sld VBDD *
2. Sgt VBDD *
3. Spec sgt VBDD Netwerkbeheerder
4. Sld GN *
5. Sld B&T *
6. Kpl Log TD *
7. Sgt CBRN
8. Off Log TD (KOO) *
9. Sgt Log TD *

10. Off VBDD (KOO) *

11. Sgt Log MA

12. Sgt Log B&T *

13. Sld Artillerie

14. Sld Luchtdoelartillerie

CLRS:

1. Sgt Elek
2. Sgt IDT
3. Sgt VOT B1
4. Sgt VOT B2
5. Sgt VOT Cat-A
6. Sgt VOT Alg
7. Kpl Automontage
8. Kpl Gronduitrusting
9. Kpl Mechanica A1
10. Sgt AVT

KMAR:

1. Off CIS
2. Wmr Log

3. Wmr CIS

4. Mar CIS

Premie €4.800 per jaar:

CZSK:

1. Off Cyber
2. Off TD (KOO en MWO MS&T)
3. SGT ODOPS (Versneld traject Weapon Systems Controller en EOVC Controller)
4. KPL Maritieme Aircontroller
5. KPL ODOPS versneld traject
6. Spec Off Meteo

CLAS:

1. Off Cyber (KOO)
2. Off Log MA (KOO) (ook voor sub cat Off P&O)

CLRS:

1. Tlt CIS (PMO)

2. Tlt Elek (PMO)
3. Off Cyber (PMO)
4. Off Meteo (PMO)
5. Sgt Automontage
6. Sgt CIS
7. Sgt Gronduitrusting
8. Sgt Log
9. Sgt Low Observable
10. Sgt Metaalbewerker
11. Sgt MunTech
12. Sgt Plaatwerker
13. Sgt Schilder
14. Kpl CIS
15. Kpl Metaalbewerking

KMAR:

1. Off Cyber
2. Off IM
3. Off Log

Premie €3.600

CZSK:

1. Off MARNS (MWO MS&T)
2. Off-Z (MWO MS&T, VWO Wachtofficier, Versneld traject CCO, HNO)
3. KPL MARNS (versneld traject)
4. MATR ODOPS
5. MARN TMB/PPR
6. MATR LDA
7. Spec Off IC-verpleegkundige (BIG-gereg)
8. Spec Off SEH-verpleegkundige (BIG-gereg)
9. Ooff LDGD (mbo-4, BIG gereg)
10. Spec Off Radiodiagnostisch

- laborant
11. Spec Off Operatieassistent
12. Spec Off Anesthesiemedewerker
13. Spec SGT Klinisch Chemisch Analist (mbo-niv4)
14. MATR LDV
15. KPL Tandartsassistent

CLAS:

1. Off GN
2. Sgt Inf Mech
3. Off LOG TD (MWO-MS&T) *
4. Off VBDN (MWO-MS&T) *
5. Spec Off IC-verpleegkundige (BIG-gereg)
6. Spec Off SEH-verpleegkundige (BIG-gereg)
7. Spec Off Klinisch Chemisch Analist (hbo-niv5)
8. Sgt Verpleegkundige AMV (mbo-4) (BIG-gereg)
9. Spec Off Radiodiagnostisch laborant
10. Spec Off Operatieassistent
11. Spec Off Anesthesiemedewerker
12. Spec Sgt Klinisch Chemisch Analist (mbo-niv4)
13. Sgt Spec MMIT
14. Spec Sgt Log GNK-MSMH (mbo-3/4)
15. Sgt Spec OKC
16. Sgt Tandartsassistent
17. Mansch, Ooff en Off KCT

CLRS:

1. Spec Off IC-verpleegkundige

- (BIG-gereg)
2. Spec Off SEH-verpleegkundige (BIG-gereg)
3. Spec Off Klinisch Chemisch Analist (hbo-niv5)
4. Spec Off Radiodiagnostisch laborant
5. Spec Off Operatieassistent
6. Spec Off Anesthesiemedewerker
7. Spec Sgt Klinisch Chemisch Analist (mbo-niv4)
8. Tlt INFRA (PMO)
9. Sgt GNK
10. Sgt LGL
11. Sgt VUT
12. Kpl LOG
13. Sgt Tandartsassistent

Artsen:

Premiebedrag per jaar

1. Off Tandarts
€12.000
2. Off Arts, bevoegd Bedrijfsarts
€11.000
3. Off Arts, bevoegd Huisarts
€9.000
4. Off. Arts
€6.000

* Voor deze geldt dat de aanstellingspremie voor alle functie(sub-)categorieën binnen deze rang en W/D/F van toepassing is.

RIJBEWIJSMATREGEL 2026

Beroepsmilitairen die in het jaar 2026 worden aangesteld en worden ingedeeld bij het Commando Zeestrijdkrachten, Commando Landstrijdkrachten, Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten of de Koninklijke Marechaussee, komen in aanmerking voor de rijbewijsmaatregel. Dit betekent dat zij een tegemoetkoming kunnen krijgen in de kosten van het behalen van een B-burgerrijbewijs.

Als medewerkers hun B-rijbewijs op een automaat halen, krijgen zij de mogelijkheid om zich buiten Defensie, op kosten van Defensie, om te scholen naar een rijbewijs zonder automaatcode (handgeschakelde auto).

Onze GRATIS belastingsservice is al jarenlang een groot succes. Wij verzorgen de aangifte 2025 voor u, uw partner en thuiswonende kinderen jonger dan 27 jaar. Meld u snel aan, de belangstelling is zeer groot en vol is vol!

Hoe werkt het?

Ga naar www.vbm.info. Klik in het witte menu op Belastingsservice. Bent u nog in het bezit van uw lidmaatschap-nummer en wachtwoord, dan kunt u zich gelijk aanmelden/inloggen.

Volg anders onderstaande stappen voor het opzoeken en aanmaken van uw lidmaatschap-nummer en wachtwoord. Aanmelden via internet kan tot 1 mei 2026 of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

1 Klik op 'lidmaatschap-nummer zoeken'. Vul uw achternaam en geboortedatum in (xx-xx-xxxx = dag-maand-jaar). Klik op zoeken.

2 U bent gevonden. Klik op het lidmaatschap-nummer om door te gaan.

3 Vul de ontbrekende gegevens in. Maak zelf uw wachtwoord aan. E-mail, telefoonnummer en/of mobiel zijn ook verplichte velden. Klik dan op aanmelden.

4 Bevestig de ontvangen e-mail door op de activatielink te klikken in dit bericht. Klik in dit scherm op HIER om in te loggen.

5 Log in met uw lidmaatschapnummer en wachtwoord.

6 Selecteer hier de locatie, datum en tijdstip.

Spelregels

- Uitsluitend particuliere aangiftes (géén winstaangiften).
- Bij voorkeur aanmelden via internet.
- Kunt u vóór 1 mei 2026 geen aangifte doen, dan dient u ZELF tijdig uitstel voor uzelf en uw partner aan te vragen bij de Belastingdienst: 0800-0543 (houdt uw Burgerservicenummer(s) bij de hand).

Machtiging

Hebt u ons doorlopend gemachtigd voor uw belastingaangifte en is in 2025 uw situatie nagenoeg hetzelfde als in 2024?

Dan hoeft u niet per se naar een locatie te komen, om uw belastingaangifte door ons te laten doen.

U kunt bij de locaties "MACHTIGING" aankruisen en we verzorgen uw belastingaangifte op afstand.

Antillengangers opgelet!

Bij uitzending naar de Antillen wordt u uitgeschreven uit de Gemeentelijke Basisadministratie. Van de Belastingdienst ontvangt u dan een vragenbrief "Verzoek om informatie bij emigratie". Het is van groot belang dat u die vragen zorgvuldig beantwoordt en aangeeft militair te zijn!

Indien u dat niet doet of u heeft geen formulier ontvangen, dan beschouwt de Belastingdienst u als emigrant en ontvangt u het zgn. M-formulier en is het onmogelijk om op de normale manier belastingaangifte te doen. Geef u op voor de Belastingsservice op de Antillen. Zie onder: Welke buitenlandlocatie kiest u?

Deadline internet

Tot **1 mei 2026** of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

Deadline bon

1 april 2026.

Bevestiging

Nadat u zich heeft aangemeld krijgt u een bevestigingsbrief toegestuurd per mail. Deze mail belandt wel eens in de spamfolder van uw e-mailprogramma. Wij raden u aan dit te checken mocht u niets hebben ontvangen.

Aanmeldbon

Voorletter(s)

Achternaam

Straat

Postcode + woonplaats

Telefoon privé (verplicht)

Telefoon werk

Registratienummer/werknemersnummer
of geboortedatum

E-mailadres

Op welke werkdagen tussen 9 maart en
15 mei 2026 bent u verhinderd?

Binnenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u
geholpen wilt worden.

- ☐ Amersfoort
- ☐ Amsterdam
- ☐ Apeldoorn
- ☐ Assen
- ☐ Bergen op Zoom
- ☐ Breda
- ☐ Capelle a/d IJssel
- ☐ Den Bosch
- ☐ Den Haag
- ☐ Den Helder (overdag)
- ☐ Den Helder (avond)
- ☐ Ede/Harskamp
- ☐ Eindhoven/Oirschot
- ☐ Emmen
- ☐ Enschede/Twente
- ☐ Ermelo
- ☐ 't Harde
- ☐ Havelte
- ☐ Heerlen
- ☐ Julianadorp
- ☐ Leeuwarden
- ☐ Middelburg
- ☐ Nijmegen
- ☐ Oegstgeest
- ☐ Schaarsbergen
- ☐ Venlo
- ☐ Zeist
- ☐ **Machtiging**

Buitenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u
geholpen wilt worden.

- ☐ Aruba
- ☐ Curaçao
- ☐ Ramstein

Let op

Voor de leden die ge-
plaatst zijn in Ramstein/
Heidelberg aanmelden
bij:

H. Klappers
0049 159 02 85 35 99
klappersharry@gmail.
com

**Data belasting-
service buitenland**
Curaçao
31 maart t/m 17 april
2026.

Aruba
23 maart t/m 27 maart
2026.

Ramstein
28, 29 en 30 april 2026.

**Stuur deze pagina voor
1 april 2026
gefrankeerd terug naar:**

**VBM Belastingsservice
Postbus 9303, 2509 AA
Den Haag**

LUITENANT-KOLONEL PETRA WIJNJA

‘Ruimtedomein maakt het gevechtsveld transparanter’

Luitenant-kolonel Wijnja tijdens de ‘rebranding’ van het CLSK naar CLRS, op 1 juli in Soesterberg. (Foto: MCD/Sjoerd Hilckmann)

Het Commando Luchtstrijdkrachten werd op 1 juli 2025 omgedoopt in Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten. Het mag duidelijk zijn: de ruimte is geen experimenteel terrein meer, maar is een operationeel domein waarin we zelfstandig moeten kunnen optreden. Maar wat kan Defensie op dit moment in de ruimte en wat gaat het ruimtedomein in de toekomst voor ons betekenen? Trivizier sprak hierover met luitenant-kolonel Petra Wijnja, Hoofd ‘Space Warfare and Expertise’ bij het Defence Space Security Centre (DSSC).

Het DSSC houdt zich sinds 2015 bezig met het opzetten van het ruimtedomein. “We werden in het militair optreden zo afhankelijk van het ruimtedomein, dat we zaken moesten inregelen in de organisatie” vertelt overste Wijnja over de reden voor de oprichting. “Satellietcommunicatie was al wel eerder opgepakt binnen Defensie, maar het gebruik van satellieten voor Intelligence, Surveillance & Reconnaissance (ISR), voor Position, Navigation & Timing (PNT) en voor andere zaken was niet genoeg bestendigd en de risico’s en afhankelijkheden waren niet duidelijk genoeg.”

Kunt u een voorbeeld noemen?

“Bijvoorbeeld welke satelliet komt waar en wanneer over, en hoe heeft dat impact op onze operaties. Wanneer kan een vijandige satelliet ons zien? Of wanneer kan een vriendschappelijke satelliet het doel zien dat wij voor ogen hebben voor ISR

of targeting? Dat is iets dat vanaf 2015 is opgezet: het inzichtelijk maken van het ruimtedomein. Doordat satellieten kleiner en goedkoper werden, kwam het ruimtedomein binnen het bereik van Defensie. Toen kon het DSSC een eigen satelliet ontwikkelen. Tijdens die jaren is het DSSC dus veranderd van een organisatie die het ruimtedomein alleen onderzocht naar een afdeling die zelf stappen kan zetten in het ruimtedomein voor de ondersteuning van operaties. En dat is waar we nu staan: DSSC is de afdeling die – buiten militaire satellietcommunicatie en space weather, want dat ligt bij de joint meteorologische groep – informatie in, voor en vanuit de ruimte beschikbaar stelt voor Defensie.”

Wat ‘kan’ het DSSC nu en welke plannen liggen er voor de nabije toekomst?

“We hebben onze eerste operationele satelliet en we hebben een aantal R&D

satellieten (research & development). De eerste daarvan, de Brik-2, zit aan het einde van zijn levensduur. Die zit nu in een lagere baan en gaat opbranden in de atmosfeer – nadat we er meer dan vier jaar mee hebben kunnen testen. We hebben het concept wat die Brik-2 kan – radarsystemen detecteren en geoloceren op de grond – doorgezet in een ontwikkeling samen met de Noren. In dat programma hebben we in 2023 twee satellieten gelanceerd, de Huygens en de Birkeland, waarmee we de techniek van de Brik-2 verbeterd hebben. Dat gaan we doorzetten naar een operationele lijn satellieten die vanaf 2027 de lucht in gaan. Het detecteren en geoloceren van radarsystemen op de grond is van enorm belang voor integrated air and missile defense. Waar staan welke systemen en hoe zijn die van invloed op wat wij in het luchtruim kunnen doen? Welke verdedigingssystemen hebben ze? Welke command & con-

Een door Defensie aangeschafte satelliet van het Finse bedrijf Icyeye kan radarbeelden maken van de grond. (Illustratie: Icyeye)

trol systemen staan er? Want dat kun je afleiden uit welke radars er staan.

Op dit moment hebben we nog geen 24/7 dienst, dus als er een vraag is naar bepaalde informatie, dan kunnen we die leveren tijdens kantooruren en door gebruik te maken van informatie van partnerlanden of commerciële partijen waarmee we een contract hebben. En we hebben een eerste eigen operationele satelliet aangeschaft bij het Finse bedrijf Icyeye. Die satelliet kan radarbeelden maken van de grond. Dus ook bij bewolkt weer of in de nacht, heb je een beeld van wat er gaande is op de grond.”

Kun je daarmee troepenbewegingen waarnemen vanuit de ruimte?

“Niet zozeer mensen, maar wel de voertuigen. En uiteraard gebouwen, bruggen, enzovoort. Het is alleen niet in kleur, omdat het een radarbeeld is.”

Sommige landen hebben satellieten uit de lucht geschoten. Moeten wij dat ook kunnen en zijn satellieten verdedigbaar?

“Dat is natuurlijk wel iets om rekening mee

te houden, maar wij kunnen momenteel niets doen tegen een directe aanval op een satelliet. Als iemand daar wat op afschiet, dan gaat hij kapot. Maar er zijn meer dreigingen in het ruimedomein, zoals jamming of spionageactiviteiten. Met het nagaan van die dreigingen begeven we ons op het gebied van DOSO: Defensive and Offensive Space Operations. Op dit moment zijn we voor wat betreft offensief vooral bezig om de capaciteiten van anderen in kaart te brengen, om te bezien wat dat inhoudt voor de (cyber)beveiliging van onze satellieten. Moet er een camera aan boord komen? Of een jammer? Dat zijn vragen waar we op dit moment en voor de toekomst naar kijken. Wij richten ons nog niet op eigen offensieve capaciteiten.”

Uit hoeveel functies bestaat het DSSC nu en is dat voldoende?

“Op dit moment zijn we nog een kleine afdeling. Officieel zijn we aan het groeien naar 25 functies, maar voor de toekomst moet je aan meer dan 100 functies denken. Dat is echter nog niet in uitvoering.”

Wat voor personeel zoeken jullie?

“Het is een echte mix van technisch, niet-technisch, hoog en laag opgeleid, militair en burger. Iedereen die iets heeft met het ruimedomein kan geschikt zijn. We hebben bijvoorbeeld ook iemand die space law heeft gestudeerd.”

Ik wist niet eens dat die studie bestond!

“Jazeker, aan de Universiteit van Leiden. Het is een internationaal hoog aangeschreven studie. We hebben lawyers, we hebben technen, CIS-mensen (communicatie en informatiesystemen), satellite operators, we hebben projectmanagers nodig, het is een breed scala. Ook in andere afdelingen dan het DSSC zullen we mensen met kennis van het ruimedomein moeten indelen, zoals bij beleid, de inlichtingendienst en bij COMMIT. Er zal wel véél werk op je afkomen, want we zijn nog een kleine club. Er is nu zo veel gaande, dat we ook op korte termijn reservisten inzetten om werkzaamheden uit te voeren die te maken hebben met onze nieuwe satellieten.”

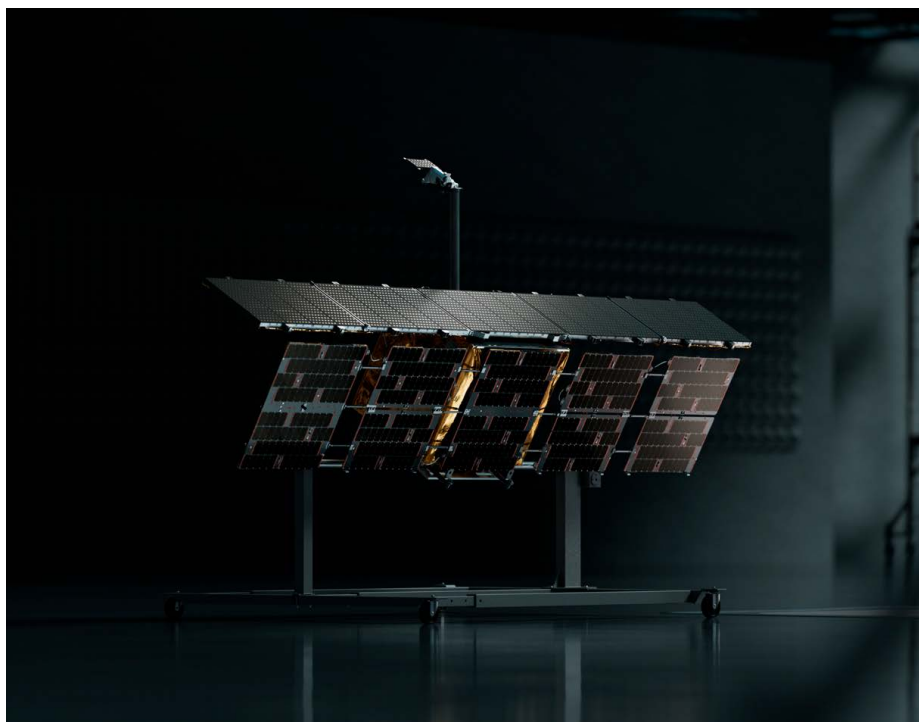

Foto: Iceye

Het CLSK is omgedoopt tot CLRS. Wat betekent dit voor de rol van het ruimtedomein?

“Space valt op dit moment onder CLRS, maar dat betekent niet dat het een deel is van het luchtdomein; het is een separaat domein. Het CLRS houdt zich nu dus bezig met twee aparte domeinen met verschillende kenmerken.

Het DSSC is een afdeling die zich bezighoudt met de ondersteuning van heel Defensie. Elke militair is afhankelijk van PNT-signalen, elke militair is afhankelijk van satellietcommunicatie, als je op zee bent of in het veld, elke militair is afhankelijk van ISR-informatie, dus je hebt het ruimtedomein gewoon nodig, in de huidige operaties maar helemaal in de toekomst.”

Kun je informatie uit de ruimte gemakkelijk in een battle management system krijgen?

“Nou, makkelijk ... dat is een groot woord.

Maar we hebben zeker informatie uit het ruimtedomein die geïntegreerd kan worden in de operaties. We zijn op dit moment onze IT-structuur aan het opzetten zodat het gemakkelijker wordt. Het doel is om onze capaciteiten aan te passen aan de behoeften van de OPCO's. Het ruimtedomein moet veel beter geïntegreerd worden in IT-systemen, in command & control, in de intel-keten. Dat is iets wat we op dit moment aan het opzetten zijn met data van commerciële partijen. We richten nu alvast de ketens in, zodat wanneer we straks onze eigen satellietcapaciteit hebben en meer dan 20 satellieten in de ruimte hebben, het gemakkelijk is te integreren in command & control systemen, of zelfs tactisch in het veld.

We gaan in 2027 de PAMI-1 satelliet lanceren, met een multispectrale camera aan boord, en lasercommunicatie-technologie. En we zijn bezig onze space situational awareness-sensoren op te zetten.”

Is Nederland een achterstand aan het inlopen?

“Nederland is goed in het innovatief opzetten van capaciteit. Natuurlijk hebben we een achterstand, maar juist door de innovatie en hoogwaardige industrie in Nederland en onze kennisbasis, kunnen we capaciteiten ontwikkelen die metéén van nut zijn voor onszelf en de NAVO. Dat is wel heel gaaf om te zien. We hoeven niet in de kinderschoenen te beginnen.”

Wat gaan de soldaat, korporaal, matroos of marinier hiervan merken?

“Informatie uit het ruimtedomein zullen we sneller kunnen verspreiden richting de man/vrouw in het veld. Waar je vroeger twee dagen moest wachten op een ‘plaatje’ dat we via partners moesten verkrijgen, zul je dat binnen een paar uur hebben. Als we naar grotere constellaties (groepen samenwerkende satellieten) gaan, kunnen we de dekking meer garanderen, zodat je sneller je update hebt. Het ruimtedomein maakt het gevechtsveld transparanter. Daar zit ook een gevaar in want de andere kant doet dat ook: wanneer ziet de satelliet van de vijand mij? Daarbij proberen we de robuustheid van het ruimtedomein te garanderen. Het wordt dus strategisch, operationeel en tactisch een factor.”

Wat maakt het leuk om bij het DSSC te werken?

“Eigenlijk alles: het is een nieuw domein dat nog niet vastzit in bestaande procedures. Er zijn heel veel mogelijkheden en snelle technologische ontwikkelingen. Dat maakt het heel dynamisch. Het huidige team is heel gemotiveerd en bestaat uit allemaal specialisten die zich hebben vastgebeten in het onderwerp. Elke dag zijn er nieuwe problemen, maar ook nieuwe mogelijkheden!”

Oude vrienden

Bij het lezen van deze column, zijn de verkennende gesprekken over een nieuw kabinet ongetwijfeld in volle gang. Maar op het moment dat deze woorden worden opgetikt, zijn de verkiezingen nog een week weg. Het is een spannende tijd. Opiniepeilers struikelen over elkaar heen met prognoses, lijsttrekkers voelen zich zelfs niet te groot om op te draven bij voetbalanalisten die met hun kennis van de buitenspelval ook de wereldproblematiek denken te kunnen oplossen. En natuurlijk weet elk partijboekbeeld een romantisch beeld te schetsen van hoe prachtig en zorgeloos dit land plots zou zijn als we maar met zoveel mogelijk mensen het vakje van zijn of haar partij rood kleuren. Het zal allemaal wel, zo weten we met z'n allen, na jarenlang te zijn murw gebeukt door politiek wanbeleid. Nu de kiezer heeft gesproken, komt er straks zonder twijfel weer een kabinet dat veel van de gedane beloftes subiet vergeten is. Dat hebben de medewerkers van Defensie de afgelopen twee decennia aan den lijve ondervonden. Terwijl rond verkiezingen nog hoog werd opgegeven van het veiligheidsbelang, zette kabinet na kabinet fors het mes in de krijgsmacht. Toen kazernes bijkans instortten, materiaal alom stilstond vanwege gebrek aan reserveonderdelen en de personeelstekorten schrikbarende vormen begonnen aan te nemen, kwam de redding vanuit de plek die jarenlang als grootste dreiging was gezien: Moskou. De door president Poetin

geïnitieerde aanval op Oekraïne luidde het moment in van de rinkelende alarmbellen. Eerst nog op een sluimerstand, maar toen president Trump bij aanvang van zijn tweede ambtstermijn ook nog eens vanuit Washington begon te zagen aan de poten van het NAVO-bondgenootschap omdat veel lidstaten te weinig zouden bijdragen, werd duidelijk dat het menens was. Onmiddellijk sloeg menigeen de schrik om het hart. De gevolgen daarvan merken we ook in eigen land: waar jarenlang twee procent BNP-afdracht aan de NAVO werd veronachtzaamd, hoorden we rond de verkiezingen percentages als 3,5 procent of zelfs 5 procent. Voorheen een weinig populaire opinie, al helemaal als deze noopt tot een zuiniger omgang met geld in de zorg. Gelukkig is doorgedrongen dat veiligheid, na goede gezondheid misschien wel ons grootste goed, inspanningen en investeringen vergt. Dat is misschien wel de grootste verworvenheid van de afgelopen verkiezingscampagne: zelfs partijen als PvdA/GroenLinks, waarvan met name het laatste smaldeel afkomstig is uit de voormalige pacifistische PSP-hoek, zijn inmiddels doordrongen van de noodzaak van fikse investeringen in de veiligheid. Een pluspunt, met dank dus aan dat land waarmee die andere voorloper van GroenLinks, de CPN, zulke nauwe banden onderhield. Zo zie je maar waar oude vrienden goed voor kunnen zijn.

DOSCO

Vervangen hondengeleiders DBBO

Geschikte en (deels) getrainde diensthonden zijn schaars.

DBBO gaat de bewaking en beveiliging van patrouillegebieden Leeuwarden en Eindhoven/Oirschot anders inrichten. Ook wordt de organisatie uitgebreid. Het reorganisatieplan is vrijdag 3 oktober besproken tijdens een overleg tussen Defensie en de vakbonden.

De aanleiding van de reorganisatie ligt voornamelijk in de huidige arbeidsmarkt: het wordt steeds moeilijker om voldoende hondengeleiders te werven. En eigenlijk geldt hetzelfde voor honden: geschikte en (deels) getrainde honden voor bewakingstaken zijn schaars en daardoor steeds duurder geworden. Ook is de huisvesting van de honden binnen de bestaande kennels bij Defensie – door achterstallig onderhoud – nagenoeg onmogelijk. Het huren van plekken in een externe kennel biedt ook geen goede oplossing, zo leert de ervaring.

Defensie gaat een deel van de functies van hondengeleiders – de zogenaamde man-hond posities – daarom vervangen door man-man posities. In het patrouillegebied Leeuwarden worden zodoende 8 voltijds equivalenten (VTE'n) hondengeleider vervangen door 14 VTE'n medewerkers beveiligen, waarvan een deel wordt ondergebracht in patrouillegebied De Marne.

In het patrouillegebied Eindhoven/Oirschot worden eveneens 8 VTE'n hon-

dengeleiders vervangen door 14 VTE'n medewerkers beveiligen. In beide patrouillegebieden blijven hondengeleiders actief.

De medezeggenschapscommissie DBBO is bij het reorganisatieplan betrokken. Per saldo wordt de formatie uitgebreid met 12 arbeidsplaatsen. Er zijn momenteel meer dan 16 vacatures; er zal geen overtoolligheid ontstaan onder de hondengeleiders. De vakbonden (centrales) hebben een ander punt van zorg aangegeven, namelijk dat er binnen de hondengeleiders geen zogeheten 16/7-arbeitsplaatsen bestaan. Dit maakt dat medewerkers in de functie van hondengeleider, die de leeftijd van 55+ jaren bereikt hebben, in de problemen komen met betrekking tot het lopen van nachtdiensten.

Tijdens het overleg heeft de voorzitter van het overleg toegezegd erop toe te zien dat 55-plussers geen nachtdiensten hoeven te draaien. Ook is de toezegging gedaan dat er een onderzoek komt naar de mogelijkheden van het aanmaken van 16/7-arbeitsplaatsen voor hondengeleiders.

COMMIT

Overleg over vijftal reorganisatieplannen binnen COMMIT

Op vrijdag 10 oktober zijn tijdens het overleg tussen Defensie en de vakbonden een aantal reorganisatieplannen binnen COMMIT besproken. Het gaat om plannen met de status van cVRP, wat staat voor concept-voorlopig reorganisatieplan.

Een eerste plan is de uitbreiding van de Afdeling Expertisecentrum (EC) van het Joint IV Commando (JIVC) met in totaal 41 functies (VTE'n; voltijds equivalenten). Deze uitbreiding is onder andere nodig om capaciteitstekorten op te lossen binnen de secties Integrale Beveiliging (IB) en de

IT Young Professional Pool van de sectie Competentie Centrum (CC). Er komen ook 17 arbeidsplaatsen te vervallen, maar dit zijn arbeidsplaatsen die nu onbezet zijn.

Een tweede plan is de uitbreiding van het Defensie Cyber Security Centrum (DCSC).

Een artist impression van de ASW-fregatten.

Hier komen 16 VTE'n bij. Het gaat in dit plan om de tweede fase van een uitbreiding. Na fase 2 telt de formatie van DCSC in totaal 179 VTE'n.

Daarnaast wordt ook de afdeling Plannen en Bedrijfsvoering (PL&BDFV), eveneens onderdeel van het JIVC, uitgebreid. PL&BDFV is ondersteunend aan de directeur JIVC in zijn verantwoordelijkheid over de productie en de bedrijfsvoering van het JIVC en is gevestigd op de Kromhoutkazerne te Utrecht. Volgens het reorganisatieplan wordt de formatie uitgebreid met 7 (burger) VTE'n, van 29 naar 36 VTE'n. Onder die 36 VTE'n zijn 3 militaire arbeidsplaatsen.

De laatste 2 reorganisatieplannen die besproken zijn, hebben te maken met de vele materieelprojecten. COMMIT is medeverantwoordelijk voor de aankoop van onder andere nieuwe schepen en materieel. De Directie Wapensystemen en Bedrijven (DWS&B) levert technische kennis voor behoeftebepaling, verwerving, instandhouding en afstoting van maritieme sy-

stemen, grondgebonden wapensystemen en luchtvaartsystemen. DWS&B moet ook worden uitgebreid.

Het besproken reorganisatieplan onder de projectnaam 'Navy Bleu' behelst de uitbreiding van de afdeling Maritieme Systemen (AMS). Het gaat hier om een formatieve uitbreiding met 59 VTE'n, vanwege materieelprojecten zoals de vervanging van de LCF-fregatten, Landing Platform Docks en Ocean-going Patrol Vessels, plus nog een aantal grote en minder grote projecten.

Daarnaast is er een reorganisatieplan onder de projectnaam 'Army green'. Dit gaat, u raadt het al, over de uitbreiding van de afdeling Grondgebonden Wapensystemen (GWS). Hier gaat het om een uitbreiding van 16 VTE'n.

Deze uitbreiding heeft te maken met de komst van gevechtstanks, maar ook met het uitvoeren van normstellende taken ten behoeve van klein kaliber wapens en optronica en andere projecten.

Onderdeel van deze reorganisatie is dat het bureau Militaire Wegwaardigheid & VKAM een andere naam krijgt: sectie Materiële wegwaardigheid & VKAM, afgekort Sectie MWW & VKAM. VKAM staat hierbij voor Veiligheid, Kwaliteitsmanagement, Arbeidsomstandigheden en Milieu.

Op alle plannen is het Sociaal Beleidskader 2012 (SBK 2012) van toepassing. De vakbonden beoordelen de plannen op het gebied van de algemene personele aspecten. Voor wat betreft het eerste plan, de uitbreiding van de Afdeling EC van het JIVC, is het element 'IT Young Professional Pool' van de sectie Competentie Centrum, voorlopig uit dit cVRP gehaald. Dit zal separaat besproken worden.

Voor het overige geldt dat de besproken plannen, met gedane toezeggingen en gemaakte afspraken, ter kennisname naar de werkgroep Reorganisaties kunnen.

KNELPUNTEN IN VEILIGHEIDSSECTOR AAN BOD TIJDENS DEBAT

‘Dit zijn geen incidenten, dit is ons nieuwe abnormaal’

Vertegenwoordigers van alle geledingen van de veiligheidssector waren op donderdagavond 16 oktober aanwezig bij een politiek debat, georganiseerd door de Coalitie voor Veiligheid (CvV). Onderwerp van het debat, georganiseerd in samenwerking met de gemeente Gouda, was de veiligheid en de positie van professionals in uniform.

gaspistool tegenkomen. Laat duidelijk zijn, dit zijn geen incidenten, dit is ons ‘nieuwe abnormaal’. Wij als BOA’s staan vaak vooraan, geef ons ook de middelen en bevoegdheden om het werk veilig te doen. Er worden stappen gemaakt, zoals een pilot met een wapenstok, maar het duurt allemaal erg lang.”

Kamerlid Ingrid Michon-Derkzen van de VVD pleitte nogmaals voor een taakstraf-verbod voor daders van geweld tegen publieke dienstverleners. Dit voorstel sneuvelde eerder in de Eerste Kamer. Ook tijdens het debat op 16 oktober kreeg ze de andere aanwezige politici daarin niet mee, omdat zij niet op de stoel van de rechter willen zitten. Michon-Derkzen: “Ik voel me verantwoordelijk om met concrete voorstellen te komen. We hebben eerder in de politiek met elkaar besloten tot een verhoging van de strafeis met 200% bij geweld tegen een publieke dienstverlener. Dat is dus een verdrievoudiging van de strafeis. Uit onderzoek blijkt, dat die 200% zelden wordt geëist en nog minder wordt opgelegd. Dat vind ik zorgelijk. Daarom pleiten wij voor een taakstrafverbod, zoals dat ook al geldt voor zedendelicten.”

Politieman Patrick Fluyt, tevens bestuur-

“Alle grote knelpunten in de diverse sectoren, van brandweer tot Defensie en van politie tot penitentiare inrichtingen, zijn verzameld en aangeboden aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer”, vertelde Jean Debie aan het begin van de bijeenkomst. Naast voorzitter van de VBM is Jean Debie tevens voorzitter van de CvV. Tijdens het debat vertelden diverse aanwezigen in de zaal over hun persoonlijke ervaringen, die deze knelpunten onderstreepten.

Roxanne, medewerker veiligheid en service bij de NS, vertelde vanuit haar per-

spectief hoe de samenleving is veranderd. “Wij zijn al lang niet meer de mensen die de kaartjes controleren. Het wordt heftiger, persoonlijker en gewelddadiger. De meeste reizigers voelen zich gelukkig veilig, maar wij zijn degenen die het dagelijks voelen. We worden uitgescholden, bedreigd, beledigd, bespuugd en geslagen. We zien meer verslaving, meer wapens en steeds jongere daders. Ik stond laatst tegenover twee jongens van 12 en 13 jaar. De één had een mes op zak en de ander een zak met kogels. Dat was de normaalste zaak van de wereld voor ze. Wij kijken er niet eens meer van op als we een vuurwapen of omgebouwd

der bij politievakbond ACP én ME'er, sprak zijn verbazing uit over het feit dat de politie nog altijd geen wapen heeft om het gat tussen de wapenstok en het dienstwapen te dichten. "Ga ik heel hard slaan met mijn wapenstok om te zorgen dat ik in elk geval niet uit de linie wordt gehaald, of voelen ze dat – doorgesnoven als ze soms zijn – niet eens meer? En als dat dan niet lukt, wat kan ik dan doen? Ga ik schieten? Wat gebeurt er dan met mij? Dan zit ik thuis, raak mijn dienstwapen kwijt en krijg ik ander werk. Dat voelt als straf."

De politieman is blij dat er in de Tweede Kamer een motie is aangenomen voor meer verdedigingsmiddelen voor de politie. Een 'less lethal weapon'. "Maar vervolgens kom je in een bijzondere wereld van interne weerstand, waardoor die motie niet wordt uitgevoerd."

Jean Debie: "Politici hebben een verantwoordelijkheid om dit in de Kamer te bespreken en de regering heeft de verantwoordelijkheid om moties serieus uit te voeren. Dat is de democratische rechtstaat die we hebben."

Songül Mutluer (GroenLink/PvdA) pleitte voor meer actie tegen doxing: "Ik zie vaak de gegevens van onze dienders online, waardoor ze zich nog onveiliger voelen." Mutluer is samen met Derk Boswijk (CDA) en Hanneke van der Werf (D66, tevens aanwezig bij het debat in Gouda) opsteller van een initiatiefnota voor de aanpak van PTSS bij geüniformeerde beroepen. Het doel daarvan is volledige erkenning van PTSS als beroepsziekte en één landelijk steunpunt voor geüniformeerden met PTSS.

MODERNISATIE DECORATIESTELSEL

Het toekennen van medailles is een belangrijke component van het erkennen en waarderen bij Defensie. Door veranderende operationele inzet, groeiende complexiteit van missies en de maatschappelijke verwachting dat bijzondere prestaties tijdig en passend worden erkend, is Defensie het decoratiestelsel aan het herzien.

De aanpassing zal gefaseerd verlopen. De prioriteit wordt gegeven aan decoraties die betrekking hebben op inzet. Het gaat hierbij om de aanpassing van de 'Herinneringsmedaille Internationale Missies' en het 'Kruis voor Recht en Vrijheid' en de instelling van de nieuwe medaille 'Inzet op Afstand'. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een nieuwe herinneringsmedaille voor risicovolle inzet binnen de derde hoofdtak.

Voor militaire steun aan de Oekraïense strijdkrachten komt geen aparte Nederlandse inzetmedaille, maar is het Oekraïne-embleem ingesteld. De uitreikingen van dit embleem (voor inzet vanaf de Russische inval op 24 februari 2022 in Oekraïne) volgen in de komende maanden.

Ook komt er een nieuwe dapperheidsonderscheiding, genaamd het 'Kruis voor Moedig en Beleidvol Optreden' (KMBO).

Voor wat betreft de medailles voor langdurige en trouwe dienst zijn er twee voorgestelde aanpassingen. Het eerste voorstel is de herinvoering van de Medaille voor IJver en Trouw voor vuurwapendragende burgermedewerkers van Defensie. Het tweede voorstel is om het onderscheidingsteken voor langdurige en trouwe dienst voor militairen beneden de rang van officier aan te passen, zodat deze vaker kan worden toegekend.

Mariniers doneren voor KNGF Geleidehonden

KNGF Geleidehonden vierde onlangs zijn 90-jarig jubileum én de opening van hun zogeheten 'PTSS-beleving'. In deze PTSS-beleving kunnen bezoekers in de wereld van iemand met PTSS stappen en ervaren wat de steun en impact kan zijn van een assistentiehond.

Generaal Moerman, commandant van het Korps Mariniers, was aanwezig en mocht namens het Korps een donatie uitreiken van € 10.000. Generaal Moerman: "Wij

zien het grote belang van de hond. De inzet voor ons land gaat soms gepaard met offers; sommige militairen keren gewond terug met blijvende littekens, fysiek of mentaal. Voor hen gaat de strijd thuis verder. PTSS raakt mensen diep – niet alleen de persoon zelf, maar ook de mensen om hem of haar heen. Een hond kan daarin het verschil maken: hij geeft houvast, veiligheid, vertrouwen en maakt het weer mogelijk om mee te doen in de maatschappij."

NL Waardeert in Concert

Op zaterdag 17 januari 2026 vindt het benefietconcert 'NL Waardeert in Concert' plaats, georganiseerd door de stichting Hulp voor Helden. Dit is een avond waar persoonlijke verhalen van militairen en politie samenkomen met muziek.

Tickets kosten €40. De opbrengst van het benefietconcert gaat naar Vets Angels: een midweek in de Eifel voor jongeren die thuis de gevolgen dragen van PTSS bij hun ouder – opgelopen tijdens de inzet voor onze vrede en veiligheid.

Peter van Uhm, Mart de Kruif en Andy Kraag spreken zowel vanuit hun eigen perspectief als dat van hun thuisfront. Andy Kraag is hoofd van het European Serious and Organised Crime Centre bij Europol en voormalig hoofd Landelijke Recherche. De muziek wordt verzorgd door sopraan Francis van Broekhuizen en het Nederlands Concert Mannenkoor onder leiding van Jimco Zijlstra.

Meer informatie: www.hulpvoorhelden.nl/concert

Betaald data november

Defensie betaalt de salarissen op maandag 24 november. De SVB en het ABP storten de uitkeringen eveneens op maandag 24 november. Uiterlijk de volgende werkdag wordt het salaris op uw rekening bijgeschreven.

MOREEL KOMPAS IN OORLOGSTIJD

In het Airborne Museum Hartenstein is op zondag 23 november de lezing 'Moreel kompas in oorlogstijd – van voormalig Nederlands-Indië tot Oekraïne' door voormalig hoofd van de dienst Humanistisch Geestelijke Verzorging bij de krijgsmacht Erwin Kamp.

Wat vraagt het van ons om mens te blijven in een tijd van morele verwarring? Vanuit zijn jarenlange werk als Humanistisch Geestelijk Verzorger binnen Defensie gaat Erwin Kamp in op de vraag hoe zowel militairen als burgers omgaan met oorlog en dreiging van geweld. Aan de hand van voorbeelden uit voormalig Nederlands-Indië tot de huidige oorlog in Oekraïne laat hij zien hoe mensen zoeken naar houvast, keuzes maken en hun menselijkheid proberen te bewaren in extreme omstandigheden.

Aanvang: 14.00 uur. Tickets: <https://tickets.airbornemuseum.nl/nl/lezingen-vvam/tickets>

Aanvragen veteranentenu

Veteranen kunnen een veteranentenu aanvragen via de website van het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi). Tot medio 2025 was dit via de website van World of Veterans. Het nieuwe aanvraagformulier is bestemd voor alle veteranen die een veteranentenu willen aanschaffen. Ongeacht of de veteraan in of uit dienst is of woonachtig in Nederland of in het buitenland.

De veteraan vult het digitale formulier in op de website. Na controle van de gegevens stuurt het veteranenloket van het NLVi de aanvraag door naar kledingmaker Rick Moorman in Amsterdam. De veteraan ontvangt hiervan een bevestiging.

Kledingmaker Moorman maakt een afspraak voor het inmeten en opmaken van het tenue. Verder wordt bepaald bij welk krijgsmachtsonderdeel van Defensie de veteraan behoort. Dit is van belang voor de verstrekking van de baret én de verwerking van de vergoeding die de veteraan in kan dienen.

Op www.nlveteraneninstituut.nl/veteranentenu vindt u alle informatie over het nieuwe donkerblauwe veteranentenu.

Veldheren Historisch

De geschiedenis leert ons één harde waarheid: oorlog keert altijd terug. Wat zegt dat over onze tijd? En wat als wij de volgende zijn?

In 'Veldheren Historisch' ontmoeten generaal b.d. Mart de Kruif en reservist Tijmen

Dokter elkaar op het toneel. Na het succes van hun populaire podcast bespreken de twee bevlogen vertellers de oorlogen die de wereld hebben gevormd – en de actuele dreigingen die voor ons liggen. De centrale vraag: wordt het ook hier oorlog? En belangrijker nog: kunnen we, gewapend met de lessen van het verleden, begrijpen wat ons te wachten staat?

Samen reizen ze door de geschiedenis: van Caesar tot Churchill, van de loopgraven tot de Koude Oorlog, van Verdun tot Oekraïne. Verwacht een avond vol slimme strategieën, kleurrijke veldheren, maar ook confronterende inzichten over macht, leiderschap en de dreiging van oorlog in onze tijd. Veldheren Historisch laat zien: oorlog komt altijd dichterbij dan gedacht.

Meer info op <https://www.cortimedia.nl/veldheren-historisch-live>

Filmavond in Echos Homes

De film '178 Days' is gratis te zien in een aantal Echos Homes. De film gaat over Armand, die niet onbeschadigd terugkomt uit Libanon en na een ernstige terugval alleen nog maar op bed ligt.

Zijn missie-buddy komt op bezoek en weet hem in de benen te krijgen. Samen gaan ze het dak van zijn boerderij repareren en daar vinden ze een oude Britse gevechtsbroek, een morfine ampul, een baretembleem en een niet afgevuurde kogel. Armand besluit te onderzoeken wat het verhaal is van deze vondst. De afleiding, het hervinden van een doel, de research en de externe contacten die hij hiervoor moet aangaan doorbreken zijn isolement.

178 Days is een 'amateur-film' met nagespeelde fragmenten, echte beelden en interviews. De filmavond begint om 19.00 uur. Het is mogelijk om voorafgaand, tegen schappelijke prijs, te komen eten in het ECHOS Home.

ECHOS Home Harskamp: 19 november

ECHOS Home Havelte: 27 november

ECHOS Home Schaarsbergen: 2 december

Aanmelden: <https://www.hulpvoorhel-den.nl/178-dagen-film>

Test uw MC-kennis!

De VBM ondersteunt de medezeggenschap binnen Defensie middels het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap. Bent u op de hoogte van de mogelijkheden en rechten die een medezeggenschapscommissie (MC) heeft? Test hieronder uw kennis! De antwoorden vindt u op pagina 30.

1 De kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taken van een medezeggenschapscommissie en de werkgroepen van die commissie, komen ten laste van ... van de diensteenheid.

- A de medezeggenschap
- B het hoofd
- C het bevoegd gezag
- D zowel het hoofd als de MC

2 Bij een (dreigend) conflict tussen het hoofd diensteenheid (HDE) en de MC is het belangrijk om...

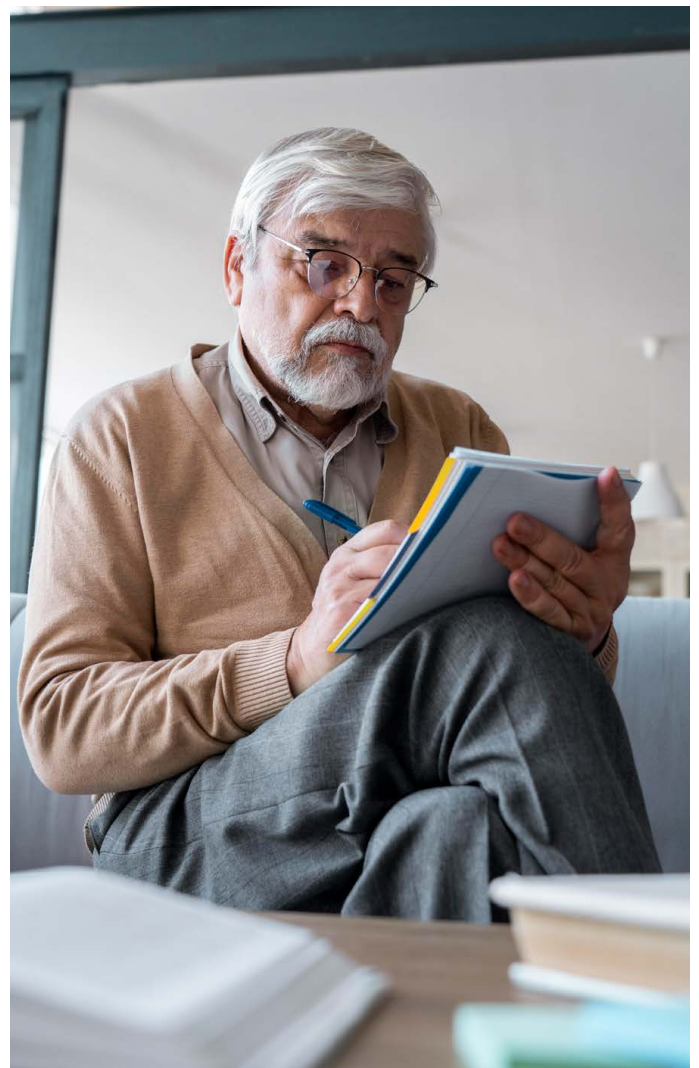
- A als MC direct aan te geven in dit (dreigende) conflict 'tot het gaatje' te zullen gaan. Laat niet over je heen lopen!
- B direct en vanuit de primaire emotie het MC-standpunt en gevoel weer te geven.
- C eerst af te koelen en vervolgens per brief de eisen vanuit de MC aan het HDE mee te delen.
- D eerst af te koelen en daarna 'face to face' het gesprek aan te gaan met het HDE. Luister hierbij actief en respecteer zijn of haar standpunt. Druk vervolgens je eigen behoeften en gevoelens duidelijk uit en zoek samen naar een oplossing die voor iedereen acceptabel is.

3 Wat is het voordeel van directe communicatie?

- A Directe communicatie houdt beter stand dan communiceren met berichten.
- B Persoonlijk contact maakt de non-verbale communicatie helderder voor het HDE.
- C Persoonlijk contact maakt de communicatie begrijpelijker voor de MC.
- D Directe communicatie (persoonlijk) maakt zowel verbaal als non-verbaal de communicatie helderder en begrijpelijker voor zowel de MC en het HDE.

4 Waarom is het belangrijk als MC om ook je gevoelens te delen?

- A Zodat het HDE hoort welke emoties er leven en wat de MC nodig vindt. Dit zal leiden tot meer begrip.
- B Zodat het HDE weet hoever hij of zij kan gaan binnen het proces van besluitvorming.
- C Zodat wanneer leden van de MC om welke reden dan ook niet geheel bij de les zijn, het HDE hier begrip voor kan tonen.
- D Zowel antwoord A, B en C zijn onjuist.

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

September 2025

- 03-09 M.T. Müller (77 jaar)
LTZ2OC b.d.
Dr. Ir. Ross van Lennepstraat
45
6419 SC Heerlen
- 17-09 L.B.E. Wisch (87 jaar)
AOOLDGD b.d.
Cornelis van Herwerdenstraat
30
1785 JD Den Helder
- 17-09 A.H. Kisters (87 jaar)
Kpl1 KL b.d.
p/a Ophoven 34
6133 XW Sittard
- 19-09 C.J. van Tol (93 jaar)
SGTHOFM b.d.
p/a Ravelijn 4
1383 BL Weesp

- 28-09 A.J. Marinus (84 jaar)
SMJRTDW b.d.
Wilhelminaplein 5
5482 AE Schijndel
- ### Oktober 2025
- 06-10 J. Stokkink (93 jaar)
SMJRODND b.d.
Folkert Lambertsstraat 25
1785 CT Den Helder
- 08-10 H.J.M. Muhlheim (78 jaar)
LTZA2 b.d.
p/a Kombos 73
3941 KJ Doorn

- 12-10 W.K. van der Hoeven-Harms
(84 jaar)
Londenstraat 96
7559 KT Hengelo
- 14-10 F. Brian (99 jaar)
Gepensioneerd burger
p/a De la Reystraat 14
1782 RT Den Helder

- 15-10 J. Pietersma (83 jaar)
SGTBDBRB b.d.
p/a Lijnbaanweg 64
2201 LG Noordwijk
- 16-10 R.B.A. Lichtenberg (72 jaar)
LTZE2OC b.d.
p/a Zeeweg 19
1789 AC Huisduinen
- 22-10 J.N.M. van den Hoff (72 jaar)
AOOODOPS b.d.
Waterkeringsweg 50
1785 HX Den Helder

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

Spelddragersdag 2025

Op woensdag 1 oktober vond de jaarlijkse Spelddragersdag plaats. Deze keer hadden baksmeesters Mario van der Linden en Jan van der Valk gekozen voor een vaartocht op de Rijn bij Lobith-Tolkamer. Voorzitter Jean Debie nam van de gelegenheid gebruik om twee spelden uit te reiken voor langdurig lidmaatschap aan Henk van de Beek en Mart Munter.

Meer foto's van de Spelddragersdag vindt u op de website van de VBM.

TRIVIZIER DIGITAAL ONTVANGEN?

Wilt u de Trivizier voortaan liever digitaal ontvangen in plaats van op papier? Dat kan. Scan de QR-code en vul het formulier in op www.vbm.info/magazine/digitaal. Of geef uw e-mailadres en uw registratienummer of werknemersnummer via e-mail door aan: redactie@mijnvbm.nl en schrijf erbij dat u de Trivizier alleen nog digitaal wilt ontvangen. Hoe werkt het? Telkens als er een nieuwe Trivizier verschijnt, sturen we u een link waarmee u de Trivizier digitaal kunt lezen. Let er dan wel op dat, wanneer in de toekomst uw e-mailadres verandert, u die wijziging doorgeeft aan redactie@mijnvbm.nl.

Informatie

ADRESWIJZIGING /LEDENADMINISTRATIE

070 315 51 11 of
ledenadministratie@mijnvbm.nl

BELASTINGINFO EN -HULP

belastingsservice@mijnvbm.nl

HELPDESK

Benno Beumers, Gabriëlle Driehuijs, Ton van Elst, Wesley Wonnink en Denise Zuurveld.
070 315 51 11 of helpdesk@mijnvbm.nl of vul het formulier in op onze website

NABESTAANDENZORG EN BUNDEL

Susie Rangai
nazorg@mijnvbm.nl

De Vakbond voor Burger en Militair defensie-personeel VBM verleent nazorg bij overlijden. Wij kunnen u doeltreffend ondersteunen. U kunt ons helpen door al uw gegevens te ordenen. Vraag bij de VBM naar de hand-leiding voor nabestaanden. of kijk op www.vbm.info/bij'diensten.

STICHTING MSF (SOCIAAL FONDS)

Dirk Jan Goedee.
Bereikbaar op telnr.: 06 17 85 80 99
Woensdag en vrijdag van 09.00-16.00 uur

Tevens te bereiken via:
stichting.msf@gmail.com
www.stichtingmsf.nl

Hierbij de antwoorden van de medezeggenschapsquiz op pagina 28: 1B, 2D, 3D, 4A.

Vervalt ledenvoordeel bij opzeggen lidmaatschap?

Stel u gaat de dienst uit en blijft geen lid van de VBM. Of u zegt om een andere reden uw lidmaatschap op. Verliest u dan uw ledenvoordelen, zoals de korting bij verzekeraar OpGroen (voorheen Aon)?

Kort gezegd: ja, bij opzegging verliest u inderdaad de ledenvoordelen. De korting op verzekeringen verdwijnt in principe bij de eerstvolgende verlengdatum van de polis. U kunt de voordelen (én meer) behouden door (postactief) lid te blijven van de VBM.

Kantoorsluiting VBM tijdens feestdagen

Vanwege de feestdagen in december zal het kantoor van de VBM en BBTv gesloten zijn van maandag 22 december tot en met vrijdag 2 januari 2026.

Op vrijdag 5 december zullen wij, in verband met Sinterklaas, niet de gehele dag met de voltallige bezetting aanwezig zijn.

PUZZEL

e-mail: redactie@mijnvbm.nl

ZOEK DE VERSCHILLEN

Kijk goed naar de twee tekeningen van dit gezellige Sinterklaas-moment. Er zijn een paar subtiele verschillen verstopt. Hoeveel zie jij er? Het juiste aantal is de oplossing van deze puzzel.

Stuur deze oplossing vóór **8 december 2025** naar: puzzel@mijnvbm.nl
Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden!

Let op: het is niet meer mogelijk het antwoord per post in te sturen. Dit komt omdat we de VVV-bonnen alleen nog digitaal uitgeven. De winnaars zullen de prijs per e-mail ontvangen.

Onder de goede inzendingen worden 3 digitale VVV-cadeaukaarten t.w.v. €20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

Oplossing oktober 2025:
Snoepgoed

De winnaars zijn (na loting):
G. Balder-Hooites, Schagen
V. van de Geer, Arnhem
M.A. Zuijndorp, Leusden

Heerlijk avondje is gekomen

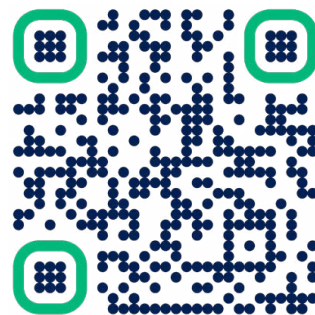
Alsnog twee extra salarisnummers!

Vanuit P&O werd gevraagd om medewerkers voor te dragen voor een 'extra periodieke bezoldigingsverhoging' (artikel 11 lid 4 van het Inkomstenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie). De leidinggevende van een burgerambtenaar stelde voor om hem twee extra salarisnummers toe te kennen.

Enige tijd later gaf P&O aan dat de aanvraag was goedgekeurd en dat de burgerambtenaar kon worden ingelicht. Onder het genot van een gebakje vertelde de leidinggevende hem het heuglijke nieuws. Daarna kwam echter een domper: in het formele besluit stond dat er maar één extra salarisnummer werd toegekend. Informele pogingen om dit op te lossen, mislukten. Daarom ging de burgerambtenaar met hulp van de VBM in bezwaar, waarbij een beroep werd gedaan op het vertrouwensbeginsel. Dit slaagde. Defensie erkende dat de leidinggevende een ondubbelzinnige toezegging had gedaan en dat de burgerambtenaar ervan mocht uitgaan dat die toezegging aan het bevoegde bestuursorgaan kon worden toegerekend. Het bezwaar werd daarom gegrond verklaard en de burgerambtenaar kreeg alsnog twee extra salarisnummers toegekend.

Nog geen lid?
Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) *0654666156

 VBM - **BBTV**
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE
BEROEPSMILITAIREN